

УДК 94(477.8) „1918/1919”

DOI 10.12958/2227-2844-2019-3(331)-128-138

О. В. Набока – доктор історичних наук, завідувач кафедри історії України ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Старобільськ)

E-mail: snaboka9@gmail.com

ORSID <https://orcid.org/0000-0003-1678-9475>

ЗАХІДНА ІСТОРІОГРАФІЯ ПОЛІТИКИ США У СХІДНІЙ АЗІЇ У ХІХ СТ.

Розвиток української історіографії на сучасному етапі, серед іншого, характеризується збільшенням наукового інтересу до проблем, пов'язаних із історією міжнародних відносин у Східній Азії. Зокрема, досить популярною темою для наукових розвідок є східноазійська політика США у досліджуваній період, яка багато у чому, визначила майбутній міжнародний порядок, який існує на сучасному етапі. При цьому, важливим уявляється аналіз досягнень представників іноземної історичної науки, які і різні часи розглядали ті чи інші аспекти проблематики, яка вивчається.

Західні науковці зробили значний внесок у вивчення американської політики у Східній Азії в ХІХ ст. Це пов'язано з тим, що історики США та європейських країн розуміли необхідність важливості дослідження теми, оскільки тихоокеанський регіон був у зоні особливої уваги провідних західних держав, починаючи з першої половини ХІХ ст. Саме тому всебічне та детальне дослідження різних аспектів цієї проблематики вважалось важливою умовою вироблення оптимального зовнішньополітичного курсу відносно країн Східної Азії.

Перші фундаментальні дослідження, в яких розглядалася історія американської політики в Тихому океані, почали з'являтися вже наприкінці ХІХ ст. – у першій чверті ХХ ст. Характерною ознакою розвитку історіографії того періоду було те, що процес оформлення принципів східноазійської політики США ще був далекий до завершення і науковці намагалися не просто викласти історичні події, але і виробити власні рекомендації стосовно її оптимізації та подальшого розвитку. Досить часто лунала і критика зовнішньополітичних ініціатив Білого дому, оскільки не всі історики були, наприклад, готові визнати правильність відмови Вашингтона від активної експансіоністської політики на користь співробітництва з Великою Британією та Японією.

Саме в цьому контексті слід розглядати фундаментальну працю Тайлера Деннета „Americans in Eastern Asia” (Dennet, 1922), яка вийшла друком у 1922 р. У книзі розглянута історія тихоокеанської зовнішньої політики США починаючи від кінця ХVІІІ ст. і закінчуючи проголошенням доктрини Хейя у 1899 р. Значна увага приділена аналізу

діяльності провідних політичних діячів та дипломатів США в Східній Азії, зокрема П. Паркера, М. Перрі, Дж. Ріда, А. Бурлінгейма, Т. Харріса, Ч. Де Лонга та ін.

Досить докладно показані причини переходу від спроб створення колоніальної імперії за рахунок завоювання островів Тайвань, Бонін та Лю-Чу в 40–50-х рр. XIX ст. до більш обережної та поміркованої політики співробітництва з іншими західними державами в Японії та Китаї у 60–70-х рр. XIX ст. Деннет пов'язував такі тенденції зовнішньополітичного курсу Білого дому з громадянською війною 1861–1866 рр., яка змусила керівників США на час забути про проведення активних дій в Тихому океані, що дозволило конкурентам, насамперед Великій Британії, зайняти лідируючі позиції в регіоні. Натомість Вашингтон, незважаючи на протести деяких представників дипломатичного корпусу, таких як посол в Японії Т. Харріс, взяв курс на співробітництво з своїм найближчим конкурентом. Головним ініціатором проведення нового східноазійського курсу, на думку Т. Деннета, був Державний секретар США У. Сьюард, який добився відставки Харріса та призначив на його місце лояльнішого Праяна. У Китаї послом США також став прибічник обережної політики та співробітництва з Великою Британією Бурлінгейм.

У той же час, на думку Т. Деннета, в США залишалися прибічники більш рішучого курсу, які намагалися реалізувати проект створення колоніальної імперії. Серед них був і американський консул в Амої Лежандр, діяльність якого також описується в книзі. Зокрема, у 1867 р. він намагався реанімувати ідею захоплення США острова Тайвань, вперше висловлену в 50-х рр. XIX ст. комодором М. Перрі та посланцем Вашингтона в Китаї в період другої „опіумної” війни П. Паркером. Проте, як зазначається в праці Деннета, в умовах панування обережних підходів до східноазійської політики в Білому Домі, ініціативи Лежандра не отримали належної уваги.

У цілому, хоча Деннет і виправдовував перехід до співробітництва з Великою Британією, а в кінці 60-х рр. XIX ст. – з Японією, при проведенні політики в Східній Азії, все ж, явно симпатизував прибічникам створення колоніальної імперії. Він багато уваги приділяв аналізу „втрачених можливостей” США у Східній Азії в досліджуваний період.

Все ж, Деннет був змушений визнавати успіхи політичної лінії в Східній Азії, яка була визначена Сьюардом. Саме співробітництво з Великою Британією та Японією дозволило США отримати можливість для проникнення на корейський ринок, яку для них у 1876 р. відкрили японські війська. У цілому, саме цей науковець вперше висловив думку про те, що наприкінці 60-х – на початку 70-х рр. XIX ст. Білий дім підтримав претензії Японії відносно островів Лю-Чу, Тайвань та Кореї в

обмін на безперешкодний доступ американського капіталу на ці території.

Слід також відзначити, що саме Деннет серед головних причин формування неформального геополітичного союзу США, Великої Британії та Японії в першій половині 70-х рр. XIX ст. виділив зростаюче протистояння з Російською імперією, яка в цей період стрімко нарощувала свою присутність у Східній Азії.

В цілому ж праця Деннета містить докладний аналіз американської політики в тихоокеанському регіоні, заснований на використанні великої кількості маловідомих джерел. Це зумовлює її велику цінність для проведення нашого дослідження.

Протилежні Деннету думки висловлює професор історії Далекого Сходу Стенфордського університету Р. Тріт у праці „The early diplomatic relations between the United States and Japan, 1853–1865” (Treat, 1917), яка була опублікована у 1917 р. У ній докладно описуються події, пов’язані із відкриттям Ніххону для західної торгівлі комодором Перрі у 1853–1854 рр., діяльністю першого американського представника в Едо Харріса та укладенням їм договору „Про дружбу та торгівлю” 1858 р. з бакуфу. Також розглядається участь США в боротьбі міжнародної коаліції проти антизахідного руху в Японії у 1863–1865 рр.

На відміну від Деннета, Тріт в цілому підтримував дії Державного секретаря Сьюарда та його ставленика в Японії Праяна, які були активними, але все ж таки незначними учасниками союзу західних держав, які в першій половині 60-х рр. XIX ст. виступили проти даймьо, які боролися за нове закриття Японії для іноземної торгівлі. Звичайно, на думку американського історика, це був вимушений крок, оскільки США навряд змогли б утримати свої позиції в Японії в умовах, коли більшість ресурсів була задіяна для перемоги над Конфедерацією у громадянській війні. Натомість, навіть надаючи тільки моральну підтримку діям Великої Британії, Франції, Голландії у 60-х рр. XIX ст. в Японії, Вашингтон отримав максимум політичних дивідендів. Зокрема, йому вдалося обстоювати зниження митних тарифів для імпорту американських товарів в японські відкриті порти – головної умови, яка саме за ініціативи Білого дому була включена в нові договірні документи, укладені із сьогунським урядом в цей період.

Деннет досить скептично ставився до досягнень Сьюарда та Праяна, а Тріт повністю схвалював позицію цих політичних діячів, яка, на його думку, була найоптимальнішою за конкретних історичних обставин. Також слід відзначити детальний аналіз наслідків укладення Праяном нових політичних угод з бакуфу у 1863–1865 рр., зроблений Трітом. Вони, на думку автора, значно зміцнили економічні позиції американських фірм у цей період та дозволили їм знайти достатньо великі ринки збуту для своїх товарів.

Американським спробам встановити своє панування на острові Піль в 50-х рр. XIX ст., серед іншого, присвячено дослідження американського історика Л. Шолмонделей „The history of the Bonin islands from 1827–1876” (Cholmondeley, 1915), яка вийшла друком у 1915 р. У праці висвітлюється боротьба провідних держав, в тому числі і США, за володіння цією групою островів у Тихому океані.

Хоча автор і визнавав, що дана територія була відкрита англійським мореплавцем В. Бічі у 1827 р., все ж він ставив під сумнів англійські претензії на неї. Він цілком виправдовував дії комодора Перрі, який у 1853 р. фактично викупив невелику колонію, яка існувала на одному з островів архіпелагу – Піль, та проголосив її американською власністю. Вчений погоджувався з комодором в тому, що серед мешканців острова майже не було підданих британської корони, натомість саме американський громадянин Н. Сейворі фактично очолював колонію до прибуття сюди американської тихоокеанської ескадри. Саме діяльність останнього достатньо детально описана Шолмонделеем для того, щоб довести законність американських претензій на острів. У той час, на думку автора, про англійську присутність на острові нагадувала лише невелика мідна табличка, яка була прибита Бічі до великого дерева.

У праці з'ясовано причини відмови американців у 70-х рр. XIX ст. від островів Бонін на користь японців. Це, на думку автора, було пов'язано з тим, що уряд мікадо гарантував збереження тут американських економічних позицій, що, в свою чергу, зберігало ресурси, необхідні для того, щоб обстоювати належність колонії на острові Піль до США.

Таким чином, Шолмонделей виправдовував експансивну політику США в Східній Азії, вважаючи, що захоплення островів в Тихому океані є законним правом Вашингтона, оскільки інші держави були мало зацікавлені у „розповсюдженні цивілізації” на цих територіях. Саме встановлення цивілізованих норм життя автор вважав головною причиною розповсюдження американського впливу в східноазійському регіоні.

Аналізуючи розвиток західної історіографії щодо досліджуваної проблеми, слід згадати, що найбільш популярним героєм історичних досліджень в американських істориків був видатний політичний діяч та військовий – комодор Перрі, який у 1854 р. відкрив Японію для іноземної торгівлі. Перші його біографії з'явилися вже в останній чверті XIX ст. Проте і сьогодні в США проводяться та публікуються дослідження різних аспектів діяльності прославленого комодора.

Перша докладна біографія Перрі під назвою „Perry, Matthew Calbraith, 1794-1858.: a typical American naval officer” (Griffis, 1887) була написана американським дослідником В. Гріффітсом ще у 1887 р. У книжці висвітлюється діяльність комодора в різні часи, його участь у війнах, які вели Сполучені Штати в першій половині XIX ст., зокрема у

війні з Мексикою 1846–1848 рр., де майбутній відкривач Японії вперше проявив свої військові таланти, що в майбутньому дало йому можливість зайняти посаду командора тихоокеанської ескадри.

Звісно, що значна частина праці Гріффітса присвячена висвітленню походу американської ескадри в Японію в 1852–1854 рр. Автор повністю виправдовує дії Перрі, в роботі відсутній критичний підхід в аналізі діяльності великого командора.

Такий підхід проявився і в роботі американського історика Дж. Шрьодера „Matthew Calbraith Perry: antebellum sailor and diplomat” (Schhoroeder, 1943), яка була опублікована у 1943 р. Враховуючи те, що праця написана в період Другої світової війни, коли США вели бойові дії проти японців, вона є панегіриком Перрі, що, на думку автора, надав Японії історичний шанс для цивілізованого розвитку, яким, однак, вона так і не змогла скористатися. Звичайно, що японці показані дикунами, а жорстке і часто неповажне ставлення до них з боку видатного американського дипломата пояснюється реакцією на їхню „природну” агресивність, варварство і хитрість.

Тільки наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. стали з’являтися численні історичні праці, в яких робляться спроби критичного аналізу діяльності командора Перрі. Серед книг, які були опубліковані в цей період, відзначимо праці таких науковців, як В. Бізлі (Beasley, 2002), Г. Фейфер (Feifer, 2006), Дж. Міллер (Miller, 2008), Д. Вітнер (Wittner, 2005) та ін.

Докладний аналіз подій, пов’язаних з американськими дослідженнями острова Тайвань, які були здійснені за наказом командора Перрі у 1854 р., наводить у своїй праці „Yankees in the land of the gods: Commodore Perry and the opening of Japan” (Wiley, 1990) американський вчений П. Вілей. В опублікованій у 1990 р. книжці показано спроби М. Перрі добитися приєднання острова до США, ярим прибічником чого він виступав. Для того, щоб доказати необхідність анексії острова, у 1854 р., за наказом командора, там було проведено ряд експедицій, метою яких було дослідити перспективи використання Тайваню як бази, де військові кораблі могли б поповнювати запаси вугілля. Саме з цією метою, на думку автора, Перрі і намагався домогтися від Білого дому його відділення від Цинської імперії та подальшого включення у склад колоніальної імперії США в Тихому океані.

Участь США у придушенні тайпінського повстання в Китаї наприкінці 50-х – на початку 60-х рр. XIX ст. проаналізована в статті американського історика Дж. Раппа „Clashing Dilemmas: Hong Rengan, Issachar Roberts, and a Taiping „Murder” Mystery” (Rapp, 2008). У праці увага автора зосереджена на висвітленні діяльності американського місіонера Іссахара Робертса, який на початку 60-х рр. XIX ст. перебував в Нанкіні – столиці тайпінської держави Тайпін-тянго. Коли ж він спробував покинути Нанкін, на священика був здійснений напад,

організований прем'єр-міністром держави Хонг Ренганом, який особисто зарубав хлопчика – помічника Робертса. Потім цей факт став для західної спільноти доказом варварства й жорстокості тайпінів та слугував моральним виправданням втручання США і європейських держав у придушення їх повстання.

На основі аналізу маловідомих джерел Рапп стверджує, що обставини нападу Хонг Ренгана на Робертса були повністю вигадані місіонером, який був незадоволений тим, що останній заборонив йому проповідувати християнство в Тайпін-тянго. Все ж, історія про жорстоко вбитого хлопчика була використана великими державами для того, щоб виправдати військову кампанію проти тайпінів, яка розпочалася на початку 60-х рр. XIX ст.

Важливою для аналізу американської політики в 60-х рр. XIX ст. у Китаї є стаття американського дослідника Дж. Шрекера „For the Equality of Men – For the Equality of Nations”: Anson Burlingame and China's First Embassy to the United States, 1868” (Schrecker, 2010). У ній висвітлюється діяльність А. Бурлінгейма – який з 1861 до 1867 р. був американським послом у Пекіні, а в 1868 р. – запрошений китайським урядом очолити китайську місію у США та провідних державах Європи. У 1868 р., під час перебування посольства в Вашингтоні, Бурлінгейму вдалося укласти нову американсько-китайську угоду, згідно з якою між країнами встановлювалися дружні та взаємовигідні відносини. Такий дипломатичний прорив, на думку Шрекера, був пов'язаний із тим, що керівник китайської місії мав великі зв'язки всередині республіканської партії США та був особистим другом Державного секретаря У. Сьюарда. Це і дозволило йому добитися від Вашингтона поступок, в той час як інші держави, які відвідало посольство Пекіна, відкинуло китайські ініціативи щодо перегляду нерівноправних договорів.

Все це, на думку автора, свідчить про те, що незважаючи на залежність США у китайських справах від Великої Британії, все ж Вашингтон намагався проводити самостійний курс, спрямований на розвиток дружніх відносин між „найстарішою та наймолодшою націями”.

Значний внесок у дослідження політики США відносно країн Східної Азії в XIX ст. внесли японські та китайські історики. Зазначимо, що в нашому дослідженні використано праці представників східної історіографії, перекладені європейськими мовами.

Зокрема, слід виділити книжки таких китайських істориків, як Лю Да Нянь, Фань Вэнь-Лань, Цинь Бень-лі, Шэн Ху. Більшість з них написані у 50–60-х рр. XX ст., в період правління в Китаї комуністичної партії на чолі з Мао Цзедунем. Відповідно, для них характерна значна заідеологізованість, яка зменшує їх наукову цінність. Однак у вищезгаданих працях детально відображений процес закабалення Китаю західними державами під час першої та другої „опіумних” війн. США, на

думку китайських істориків, виступали єдиним фронтом з іншими великими державами в процесі перетворення Цинської імперії на колонію Заходу.

Що ж стосується представників японської історіографії, то вони по-різному трактують політику США відносно своєї країни в період, який досліджується. Зокрема, слід згадати книгу Іназо Нітобі „The intercourse between the United States and Japan. An historical sketch” (Inazo Nitobe, 1891).

У згаданій праці автор в цілому позитивно оцінював роль Сполучених Штатів в історичному розвитку Японії починаючи із середини XIX ст. На його думку, відкриття країни в 1854 р. сприяло її переходу від традиційного, середньовічного устрою до широкої модернізації всіх галузей японського життя. Крім того, страх перед „людьми з заходу” нарешті заставив японців переглянути свої погляди на політичні процеси всередині країни. Замість розділеної на окремі князівства, на чолі з ослабленим сьогунатом, вона перетворилася на міцну промислову державу під керівництвом великого імператора-мікадо.

Крім того, Іназо Нітобі відзначив, що саме американці підтримували японців в приєднанні до Японії островів Лю-Чу, у розв’язанні кризи на Тайвані у 1874 р., а також у відкритті Кореї для японської торгівлі у 1876 р. Саме США, на його думку, сприяли тому, що його батьківщина в останній чверті XIX ст. перетворилася на велику державу та приєднала нові території.

Водночас автор відзначив і негативний бік американського проникнення. Зокрема, під впливом Заходу занепадала унікальна японська традиційна культура, яка також сприяла підйому Японії в досліджуваний період.

Вивченню обставин військової експедиції Японії до Кореї у 1876 р., яка була підтримана США, присвячена наукова стаття „Lessons” of the Past: The Use and Misuse of History in Modern Japanese History” (Yoko N Kato) наукового співробітника Токійського університету Йоко Н Като. Автор статті не став виправдовувати дії тогочасного японського уряду, який, на його думку, підтасовував факти для того, щоб виправдати втручання у корейські справи в досліджуваний період. Зокрема, він провів порівняльний аналіз звітів капітана корабля „Унуо”, в яких описуються обставини нападу корейців на даний корабель у 1875 р. Вчений звернув увагу на те, що попередня інформація в них була викривлена, щоб показати мешканців Кореї варварами, які не визнають цивілізованих законів. Це і дало привід для військової експедиції, здійсненої у 1876 р.

Таким чином, праці представників західної історіографії дозволили не тільки ознайомитися із фактичним матеріалом, а й простежити еволюцію поглядів на політику США в 30–70-х рр. XIX ст. в різні етапи розвитку американської історичної думки. Окрім того, як

показав аналіз західної історіографії, дослідження східноазійської політики Вашингтона в 30–70-х рр. XIX ст. англомовними, китайськими та японськими науковцями відбувалися досить динамічно. У той же час необхідно пам'ятати про важливість критичного підходу при науковому аналізі даних робіт, оскільки часто їх головним завданням є виправдання політики західних держав відносно країн Східної Азії. Разом з тим вони дають можливість зрозуміти сутність підходу Заходу до міжнародних проблем в цьому регіоні.

References

1. **Beasley, W.** (2002). *The Perry mission to Japan, 1853–1854*. (Vols. 1–2). N. Y. : Surrey.
2. **Cholmondeley, L.** (1915). *The history of the Bonin islands from 1827–1876*. L. : Constable & Co.
3. **Dennet, T.** (1922). *Americans in Eastern Asia*. N. Y. : The Macmillan company.
4. **Feifer, G.** (2006). *Breaking open Japan: Commodore Perry, Lord Abe and American imperialism in 1853*. N. Y. : Harper Collins publishers.
5. **Griffis, W. E.** (1887). *Perry, Matthew Calbraith, 1794–1858 : a typical American naval officer*. Boston : Cupples and Hurd.
6. **Inazo (Ota) Nitobe.** (1891). *The intercourse between the United States and Japan. An historical sketch*. Baltimore : Johns Hopkins press.
7. **Miller, J.** (2008). *American political and cultural. Perspectives on Japan : from Perry to Obama*. W. : Lexington books.
8. **Rapp, J.** (2008). Clashing Dilemmas: Hong Rengan, Issachar Roberts, and a Taiping „Murder” Mystery. *Journal of Historical Biography, Autumn*, 27–58.
9. **Schhoroeder, J.** (1943). *Matthew Calbraith Perry : antebellum sailor and diplomat*. Annapolis. : Naval Institute press.
10. **Schrecker, J.** (2010). „For the Equality of Men – For the Equality of Nations” : Anson Burlingame and China’s First Embassy to the United States, 1868. *Journal of American-East Asian Relations*, 17, 9–34.
11. **Treat, P.** (1917). *The early diplomatic relations between the United States and Japan, 1853–1865*. W. : John Hopkins Press.
12. **Wiley, P.** (1990). *Yankees in the land of the gods : Commodore Rerry and the opening of Japan*. N. Y. : Viking.
13. **Wittner, D.** (2005). *Commodore Matthew Perry and Perry’s expedition to Japan*. N. Y. : Rosen publishing group.
14. **Yoko N Kato.** (2007). „Lessons” of the Past : the Use and Misuse of History in Modern Japanese History. Retrieved from <http://www.archivists.org/publications/proceedings/accesstoarchives/index.asp?prnt>.

Набока О. В. Західна історіографія політики США у Східній Азії у XIX ст.

У статті проаналізовано головні досягнення західних вчених-істориків у процесі вивчення східноазійської політики США у XIX ст. Автор статті робить висновок про те, що західні науковці зробили значний внесок у вивчення американської політики у Східній Азії в

XIX ст. Це пов'язано з тим, що історики США та європейських країн розуміли необхідність важливості дослідження теми, оскільки тихоокеанський регіон був у зоні особливої уваги провідних західних держав, починаючи з першої половини XIX ст. Саме тому всебічне та детальне дослідження різних аспектів цієї проблематики вважалося важливою умовою вироблення оптимального зовнішньополітичного курсу відносно країн Східної Азії. Перші фундаментальні дослідження, в яких розглядалася історія американської політики в Тихому океані, почали з'являтися вже наприкінці XIX – у першій чверті XX ст. У статті зазначається, що характерною ознакою розвитку західної історіографії є те, що науковці намагалися не просто викласти історичні події, але і виробити власні рекомендації стосовно її оптимізації та подальшого розвитку. Досить часто лунала і критика зовнішньополітичних ініціатив Білого дому.

На думку автора, праці представників західної історіографії дозволили не тільки ознайомитися із фактичним матеріалом, а й простежити еволюцію поглядів на політику США у XIX ст. в різні етапи розвитку американської історичної думки. Окрім того, як показав аналіз західної історіографії, дослідження східноазійської політики Вашингтона рр. XIX ст. англомовними, китайськими та японськими науковцями відбувалися досить динамічно. У той же час необхідно пам'ятати про важливість критичного підходу при науковому аналізі даних робіт, оскільки часто їх головним завданням є виправдання політики західних держав відносно країн Східної Азії. Разом з тим вони дають можливість зрозуміти сутність підходу Заходу до міжнародних проблем в цьому регіоні.

Ключові слова: США, Східна Азія, західна історіографія, історична школа США, японська історична школа.

Набока А. В. Западная историография политики США в Восточной Азии в XIX в.

В статье проанализированы главные достижения западных ученых-историков в процессе изучения политики США в Восточной Азии в XIX в. Автор статьи делает вывод о том, что западные ученые внесли значительный вклад в изучение американской политики в Восточной Азии в XIX в. Это связано с тем, что историки США и европейских стран понимали необходимость важность исследования темы, поскольку тихоокеанский регион был в зоне особого внимания ведущих западных государств, начиная с первой половины XIX в. Именно поэтому всестороннее и детальное исследование различных аспектов этой проблематики считалось важным условием выработки оптимального внешнеполитического курса в отношении стран Восточной Азии. Первые фундаментальные исследования, в которых рассматривалась история американской политики в Тихом океане,

начали появляться уже в конце XIX – в первой четверти XX в. В статье отмечается, что характерной чертой развития западной историографии является то, что ученые пытались не просто детально осветить исторические события, но и выработать собственные рекомендации относительно ее оптимизации и дальнейшего развития. Достаточно часто звучала и критика внешнеполитических инициатив Белого дома в Восточной Азии.

По мнению автора, труды представителей западной историографии позволили не только ознакомиться с фактическим материалом, но и дали возможность проследить эволюцию взглядов на политику США в XIX в. в разные этапы развития американской исторической мысли. Кроме того, как показал анализ западной историографии, исследование восточноазиатской политики Вашингтона англоязычными, китайскими и японскими учеными проходило довольно динамично. В то же время необходимо помнить о важности критического подхода при научном анализе данных работ, поскольку часто их главной задачей является оправдание политики западных государств в отношении стран Восточной Азии. Вместе с тем они дают возможность понять сущность подхода Запада к международным проблемам в регионе.

Ключевые слова: США, Восточная Азия, западная историография, историческая школа США, японская историческая школа.

Naboka A. V. Western historiography of US policy in East Asia in the 19th century

The article analyses the main achievements of Western historical scientists in the process of studying U.S. policy in East Asia in the 19th century. The author of the article concludes that, That Western scholars made significant contributions to the study of American politics in East Asia in the 19th century. This is due to, That historians of the United States and European countries understood the importance of exploring the subject, As the Pacific region was in the area of special attention of the leading Western states, Since the first half of the 19th century. That is why a comprehensive and detailed study of various aspects of this issue was considered important for the development of an optimal foreign policy course for the countries of East Asia. The first fundamental studies, which examined the history of American politics in the Pacific Ocean, began to appear in the late 19th — in the first quarter of the 20th century. The article notes that the characteristic feature of the development of Western historiography is that scientists tried not only to cover historical events in detail, but also to make their own recommendations for its optimization and further development. There has also been frequent criticism of White House foreign policy initiatives in East Asia. According to the author, the works of representatives of Western historiography made it possible not only to get acquainted with the actual material, but also to trace

the evolution of views on US politics in the 19th century to different stages of the development of American historical thought. In addition, as the analysis of Western historiography showed, the study of East Asian policy of Washington by English-speaking, Chinese and Japanese scientists took place quite dynamically. At the same time, it is necessary to bear in mind the importance of a critical approach in the scientific analysis of these works, as their main task is often to justify the policies of Western States towards the countries of East Asia. At the same time, they provide an opportunity to understand the West's approach to international problems in the region.

Key words: USA, East Asia, Western historiography, historical school of the USA, Japanese historical school.

Стаття надійшла до редакції 16.10.2019 р.

Прийнято до друку 25.10.2019 р.

Рецензент – д.і.н., проф. Набока О. В.